

діяльності; реєстр обліку, що використовуватиметься для узагальнення інформації по цих операціях, і яким чином інформація по цих операціях знайде своє відображення у фінансовій звітності підприємства[3].

Таблиця 1

Узгодження поняття «майно» в сфері сільськогосподарського страхування та обліку

Облік		Страховання
Поточні біологічні активи рослинництва	Оборотні Активи	Врожай сільськогосподарських культур і багаторічних насаджень плодоносного віку
Поточні біологічні активи тваринництва		Тварини на вирощуванні та відгодівлі, риба (риборозведення), доросла птиця, кролі, хутрові звірі сім'ї бджіл
Довгострокові біологічні активи рослинництва	Необоротні активи	Деревя і кущі плодово-ягідних насаджень, що зростають у садах, та виноградники
Довгострокові біологічні активи тваринництва		Основне стадо овець, основне стадо великої рогатої худоби, основне стадо свиней
Основні засоби		Будівлі, споруди, сільськогосподарська техніка, об'єкти незавершеного капітального будівництва, передавальні пристрої, силові, робочі та інші машини, транспортні засоби, рибальські та інші судна, засоби лову, інвентар, продукція сировини, товари та інше майно

Отже, страхування, як один з методів управління ризиками, є засобом, який дає можливість зменшити негативні наслідки від непередбачуваних подій у сільськогосподарському виробництві. Важливою складовою організації облікового процесу на підприємстві є створення Наказу про облікову політику, що розкриває інформацію про її елементи. Для вдосконалення облікової політики щодо розрахунків зі страхування необхідно визначити перелік облікових номенклатур з даної ділянки обліку, що дозволить полегшити контроль за дотриманням вимог законодавства і дозволить їх організувати на належному рівні.

Література: 1. Закон України “Про страхування” від 07.03.1996 року №86/96-ВР зі змінами і доповненнями [Електронний ресурс].-Режим доступу:www/rada.gov.ua. 2. Інструкція про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій від 30.11.1999 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www/rada.gov.ua. 3. Коваль Л.В. Об'єкти майнового страхування у сільському господарстві та порядок їх відображення в обліку / Л.В. Коваль // Облік і фінанси АПК. – №1. – 2009. – С.71-72 4. Осадець С.С. Страхування. Підручник / Керівник авт. колективу і наук, ред. С. С. Осадець. – Вид.2-ге, перероб. і доп. – К.: КНЕУ, 2002. – 599 с..

ПЕРЕВАГИ ТА НЕДОЛІКИ МЕТОДІВ ВИЗНАЧЕННЯ РУЗЕРВУ СУМНІВНИХ БОРГІВ ЗГІДНО П(С)БО 10 «ДЕБІТОРСЬКА ЗАБОРГОВАНІСТЬ»

*Свердзоленко І.Ю., ВНАУ, м. Вінниця, Україна
Науковий керівник: Плахтій Т.Ф.*

Ведення обліку виробничих запасів є однією з головних ділянок у процесі ведення бухгалтерського обліку в цілому на підприємстві. Тому питання обліку виробничих запасів і надалі залишаються актуальними та потребують вирішення.

Важливим етапом обліку виробничих запасів є їх оцінка, адже вона впливає на точність фінансових результатів.

Оцінка вибуття запасів здійснюється за одним із методів, які визначені П(С)БО 9 «Запаси» [2]: — ідентифікованої собівартості відповідної одиниці запасів (застосовують для оцінки вибуття запасів, придбаних з метою їх реалізації на спеціальне замовлення, і для оцінки вибуття запасів, які не замінюють один одного); — середньозваженої собівартості (застосовується окремо для кожної сукупності взятих на облік запасів, однакових за призначенням і споживчими характеристиками); — собівартості перших за часом надходження запасів (ФІФО) — метод оцінки вибуття запасів за цінами перших закупівель; — нормативних затрат (полягає у застосуванні норм витрат на одиницю продукції); — ціни продажу (цей метод можуть застосовувати підприємства, що мають значну і змінну номенклатуру товарів з приблизно однаковим рівнем торгівельної націнки).

На думку К.І. Посилаєва, Ю.О.Крот [4], метод ідентифікованої собівартості є незамінним і недоцільно його застосовувати при наявності в підприємстві великої кількості запасів та значній різноманітності номенклатури. З даним твердженням погоджується Н.Р. Домбровська [1], але вважає, що цей метод є цілком прийнятний при застосуванні бухгалтерських програм, оскільки вони елементарно дозволяють відслідковувати придбання і використання конкретних одиниць кожного найменування запасів. К.І. Посилаєва, Ю.О.Крот [4], Н.Р. Домбровська [1] дотримуються однакової точки зору щодо методу середньозваженої собівартості, оскільки вважають його простим у застосуванні на практиці і майже повністю виключають можливість маніпуляції обліковими записами. Н.Р. Домбровська [1], О.А. Мірошніченко, Ю.Ю. Златковська [3], вважають недоліком методу ФІФО те, що він в умовах постійно зростаючих цін, тобто в період інфляції дає значно завищену суму прибутку. Однак, Н.Р. Домбровська [1] виділяє і певні переваги даного методу: даний метод може застосовуватися як при періодичній так і при постійній системі обліку; забезпечує майже повне співпадання руху вартості з фізичним рухом запасів; наближує вартість запасів до поточної ринкової вартості; послідовний та об'єктивний; запобігає можливостям маніпулювання сумою прибутку.

На думку К.І. Посилаєва, Ю.О. Крот [4] метод нормативних затрат найдоцільніше використовувати у промисловості. Дану думку підтримує і Н.Р. Домбровська [1], оскільки вважає, що даний метод базується на застосуванні норм витрат на виробництво одиниці продукції (робіт, послуг). Для того, щоб на підприємстві забезпечувався максимально наближений рівень нормативних витрат з фактичними, необхідно постійно аналізувати відхилення від норм, та у разі необхідності переглядати встановлені норми. Оцінка готової продукції на дату балансу коригується до фактичної виробничої собівартості.

Н.Р. Домбровська [1], К.І. Посилаєва, Ю.О. Крот [4], О.А. Мірошніченко, Ю.Ю. Златковська [3] переконані, що використання методу оцінки вибуття запасів за цінами продажу найкраще застосовувати підприємствам, які мають мережу власних фірмових магазинів і займаються роздрібною торгівлею, середнього проценту торгівельної націнки товарів. Адже, собівартість реалізованих товарів визначається як різниця між продажною (роздрібною) вартістю реалізованих товарів і сумою торговельної націнки на ці товари. Сума торговельної націнки на реалізовані товари визначається як добуток продажною (роздрібною) вартості реалізованих товарів і середнього відсотку торговельної націнки. Середній відсоток торговельної націнки визначається діленням суми залишку торговельних націнок на початок звітного місяця і торговельних націнок у продажній вартості одержаних у звітному місяці товарів на суму продажною (роздрібною) вартості залишку товарів на початок звітного місяця та продажною (роздрібною) вартості одержаних у звітному місяці товарів.

Тому вважаємо, що найбільш універсальним методом оцінки вибуття виробничих запасів є метод середньозваженої собівартості.

Література: 1. Домбровська Н.Р. Методи оцінки виробничих запасів підприємства при їх використанні згідно національних стандартів // Всеукраїнський науково-виробничий журнал «Інноваційна економіка». - 2011. - № 26. - С. 137-142. 2. Запаси: Положення (стандарт) бухгалтерського обліку №9, затверджено Наказом Міністерства фінансів України від 20.10.99 №246 (зі змінами та доповненнями). 3. Мірошніченко О. А., Златковська Ю. Ю. Аналіз методів

вибуття запасів на підприємстві // Вісник Придніпровської державної академії будівництва та архітектури. - 2011. - № 6-7. – С. 90-91. 4. Посилаєва К.І., Крот Ю.О. Оцінка виробничих запасів при їх використанні // Вісник Харківського НАУ ім. В.В. Докучаєва, Серія "Економічні науки". – 2011. - № 8. – С.179-184

УДК 330.657.471.1:339

ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ОБЛІКУ ВИТРАТ НА ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ПРОДУКЦІЇ ОВОЧІВНИЦТВА

Царук Н.Г., НУБіП України м. Київ, Україна

Одним з визначальних факторів конкурентоспроможності продукції є її якість. Однак на сьогоднішні питання забезпечення якості продукції та бухгалтерського обліку витрат, пов'язаних з її забезпеченням, приділяється незначна увага, а ряд аспектів облікового відображення витрат на якість взагалі залишаються недослідженими. Це зумовлює виникнення значної кількості нерозв'язаних питань у підприємств, які впроваджують міжнародні стандарти якості як необхідну передумову виходу на світові ринки.

Питання визначення витрат на забезпечення якості продукції набуває особливого значення при управлінні якістю на підприємствах, що орієнтуються на забезпечення конкурентоспроможності своєї продукції враховуючи вимоги світового ринку, оскільки витрати на якість є складовою собівартості та ціни продукції овочівництва.

На даний час формування даних в обліку про витрати на забезпечення якості продукції, стосовно досягнення відповідного рівня процесів виробництва і управління на всіх етапах виробничо-господарської діяльності в режимі реального часу не відповідають вимогам конкурентного середовища. Сільськогосподарські підприємства не застосовують єдиний механізм обліку витрат на забезпечення якості своєї продукції, відповідно їх відображення знаходить місце серед різноманітних калькуляційних статей, прямо і опосередковано пов'язаних з виробництвом і управлінням. Очевидним є недостатнє, або відсутнє будь-яке інформаційне забезпечення управління якістю, що актуалізує поставлену проблему і вимагає пошуку шляхів її вирішення. Витрати на забезпечення якості продукції овочівництва в бухгалтерському обліку не відображаються окремо, у фінансовій звітності не передбачено відповідних показників, що ускладнює аналіз і контроль їх в цілому по підприємству, а також не дає можливості виявити будь-які тенденції їх розвитку та напрями оптимізації.

В обліковій практиці сільськогосподарських підприємств витрати на забезпечення якості продукції овочівництва відображаються узагальненими сумами на рахунках 91 «Загальновиробничі витрати» і 92 «Адміністративні витрати». В інших галузях економіки додаткову інформацію про витрати, пов'язані із забезпеченням якості, можна отримати з рахунку 24 «Брак виробництва», проте, сільськогосподарські підприємства такий рахунок не застосовують. Причина цього у відсутності механізму і відповідної методики обліку витрат на виправлення неякісної (нестандартної або бракованої) продукції овочівництва, яка є специфічною як за товарними характеристиками, так і за можливістю використання для потреб власного виробництва (насіння, корми). Не кращий стан управлінського обліку витрат на забезпечення якості який характеризується відсутністю класифікації і обґрунтування складу калькуляційних статей витрат, що унеможливує їх нормування, планування, бюджетування, оперативний облік, контроль і аналіз з метою управління ними.

В науковому середовищі окреслена проблема знаходить своє відображення і спричиняє численні дискусії з приводу впровадження системи якості в межах галузевих стандартів і здійснення обов'язкової сертифікації продукції з врахуванням екологічних норм і продовольчої безпеки держави. Здебільшого в наявних наукових дослідженнях представлені питання управління якістю. Стосовно облікової науки, дана проблема знайшла висвітлення у працях Аристова О.В., Бурдина Ю.С. та ін. Але питання облікового забезпечення управління якістю продукції овочівництва комплексно не розглядались.